

PREPORUKE ZA UREĐENJE SISTEMA FINANSIRANJA LOKALNIH MEDIJA

Zakonom o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", broj 129/2007), u članu 20. stav 1. tačka 34) predviđeno je da se opština stara o javnom informisanju od lokalnog značaja i obezbeđuje uslove za javno informisanje na srpskom jeziku i jeziku nacionalnih manjina koji se koriste na teritoriji opštine.

Neophodno je odgovarajućim aktima predvideti:

- da ukupna sredstva za ovu namenu budu utvrđena i opredeljena u lokalnim budžetima,
- da njihov minimalni procentualno izraženi udeo u ukupnom budžetu lokalne samouprave bude jedinstveno utvrđen na nivou Republike, te
- da tako opredeljena ukupna sredstva uključuju i sredstva koja su do sada bila posebno opredeljavana za finansiranje lokalnih informativnih javnih preduzeća,

a sve kako bi se kroz jedinstven tretman ovih sredstava obezbedila zaštita konkurencije na medijskom tržištu.

Neophodno je odgovarajućim aktima predvideti da se ukupna sredstva za ovu namenu, bez izuzetka, raspodeljuju na javnim konkursima za finansiranje projekata kojima se obezbeđuje informisanje, odnosno medijski sadržaji od lokalnog značaja na srpskom jeziku i jeziku nacionalnih manjina koji se koriste na teritoriji opštine, pod jednakim uslovima za sve lokalne medije sa teritorije te lokalne samouprave. Neophodno je aktima obezbediti da proces raspodele sredstava bude potpuno transparentan, počev od formiranja komisija koje bi odlučivale o raspodeli, preko raspisivanja konkursa, toka konkursne procedure, do objavljivanja rezultata konkursa.

Neophodno je odgovarajućim aktima osigurati da pravo učešća na javnim konkursima imaju isključivo osnivači javnih glasila sa dozvolama za emitovanje programa za područje konkretne opštine, odnosno sa distribucijom za područje konkretne opštine u odnosu na štampane medije, a u slučaju pravnih lica registrovanih za proizvodnju medijskih sadržaja, isključivo uz prezentaciju važećeg ugovora sa osnivačem javnog glasila sa dozvolom za emitovanje programa za područje konkretne opštine, odnosno sa distribucijom za područje konkretne opštine, kojim bi se garantovalo emitovanje, odnosno objavljivanje predmetnih sadržaja.

Neophodno je osigurati da kriterijumi za izbor projekata na javnim konkursima počivaju na značaju projekta za informisanje od lokalnog značaja i doprinosu projekta medijskom pluralizmu na lokalnom nivou. Prednost ne mogu imati mediji čiji je osnivač lokalna samouprava.

Opšti kriterijumi za ocenjivanje projekata moraju biti jedinstveno regulisani na nivou Republike, uz konsultacije sa novinarskim i medijskim udruženjima, a nadležno ministarstvo mora imati efikasne mehanizme nadzora nad njihovim poštovanjem.

Okvir za propisivanje posebnih kriterijuma za ocenjivanje projekata na nivou pojedinačnih lokalnih samouprava, mora takođe biti propisan jedinstveno za čitavu Republiku od strane nadležnog ministarstva, kako bi se isključila mogućnost da se propisivanjem posebnih kriterijuma izigrava svrha konkursa.

Neophodno je odgovarajućim aktima osigurati da o izboru projekata odlučuju nezavisne komisije, sastavljene od kompetentnih predstavnika javnosti, profesionalnih udruženja i nevladinog sektora, čiji članovi ne bi mogli da budu narodni poslanici, poslanici skupština autonomnih pokrajina i odbornici lokalnih samouprava, izabrana, imenovana i postavljena lica u Vladi Republike Srbije, izvršnim organima autonomnih pokrajina i jedinicama lokalne samouprave, lica imenovana na rukovodeće položaje u javnim preduzećima i javnim ustanovama, funkcioneri političkih stranaka, podrazumevajući pod tim i funkcionere i članove organa političkih stranaka stranaka i na lokalnom nivou, kao i bračni drugovi, roditelji, deca ili bliski srodnici takvih lica.

Neophodno je da broj članova komisija, uslovi i procedura njihovog izbora budu jedinstveno regulisani na nivou Republike, a da nadležno ministarstvo ima efikasne mehanizme nadzora nad njihovim poštovanjem.

Neophodno je da, pored jedinica lokalne samouprave, i nadležno ministarstvo ima efikasne mehanizme evaluacije, odnosno nadzora nad načinom raspolaganja i korišćenja sredstava nakon izvršene raspodele.

Kako država svoj uticaj na medijsko tržište i konkurenciju na njemu ostvaruje i kroz marketinške budžete ministarstava, lokalnih samouprava i javnih preduzeća, neophodno je da se uvede red i u oblast medijskog oglašavanja države i javnih preduzeća, kako bi se obezbedilo da se tim sredstvima ne narušava konkurencija. Ovo bi bilo moguće ostvariti insistiranjem na transparentnim procedurama za zakup oglasnog prostora, te doslednom primenom propisa koji se odnose na javne nabavke i kontrolu državne pomoći.